

10.11.2025

Naleraq

UKA2025/39

Kuno Fencker

Imarsiortunut atorfinitsitaanermi atugassarititaasut il.il. pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atulersinneqarnissaa pillugu peqqussut aamma Imarsiorterup isumannaatsuunissaa pillugu inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsisit assigiinngitsut Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnerat pillugu peqqussut Namminersorlutik Oqartussat akuerissagaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarneranut oqaaseqaat:

Naleqqamiit Naalakkersuisut qutsavingerusuppagut. Ukiorpaalussuarnimi una Inatsisartuusimasunik tusartarnikuaarput iliuuseqarfigineqartariaqartoq, pingaaruteqarmammi imarsiortut aammalumi umiarsuaatillit erseqqarissunik maleruangaasarnissaat. Ukiut kingulliit § 37- aqqitingalugu apequtigisarsimavarput, tassami Naalakkersuisut iliuuseqanngippata, piareersimaniassangatta, siunnersuusiornissatsinnut. Qujanartumillu, maanna piffissaalluinnartumi, Naalakkersuisut qujanaqisumik siunnersuummik saqqummiipput.

Naleqqamiit isumaqarpugut alloriarneq pitsaasoq tinguleripput, tassami imarsiortut aalisartullu inatsisitigut pitsaasumik suliffeqarnissaat, sillimaniarnikkut qularnaatsumik, ataqqinartumillu atungassarititaqarnissaat qulakkeerneqassammat. Ukiorpassuimmi tamakkiisumik inatsisitigut illersorneqaratik, atorfeqarnermut allakkatsigut uppersaateqaratik, ilaatigullu toqqissisimanatik imarsiortuupput.

Naleqqamiit naapitaqartarpugut, eqqunngitsumik pineqarsimasut, eqqunngitsumik soraarsitaasimasut, niusitaasimasut, annerujussuarsimallutik sulisinnaajunnaartut, pisattaminnik tuninaasariaqarsimasut, iniminnik anisariaqarsimasut allarpasuillu. Sulerulussimapput, inatsisitigulli illersungaanaatik – taamaattumik ullumikkut imarsiortut assorsuaq qujaruppagut Naleqqamiit. Kiisami imarsiortut ajugaasimaarlutik misigisinnaangorput – qularinngilarpullu nunatsinni imarsiortortagut siunissami inatsisitigut illersungaanaatik pitsaasumik kinguneqarumaartoq.

Inatsit pisinnaatitaaffippassuaqarpoq, pisussaataffaqqarporli aamma.

Maanna qanorluunnit atorfinitsitaagalaruit, umiarsuami sulinguit, imarsiortut inatsisaanik illersungaassaattit – avaqqutaaginnarneqarsinnaanngittumik. Imarsiortermik aqutsisoqarfiup nakkutigisarilissavaa, umiarsuaatillip inatsisit maleruarneraai aammalu nunani tamalaani inatsisinik malinnittariaqalissallutik.

Inatsisitigullu illersungaaneq aamma pisussaaffiliissaaq, tassami pissusissamik malinnilluartuunissaaq piumasaqaataassaaq, sillimaniarneq, suleqatigiinneq aammalu pikkorissuseq suliamut. Inatsimmik illersungaaneq piumasaqaateqarpoq, pitsaasumik aamma nammineq imarsiortutut takutitsinissamut, imaani sillimaniarneq pillugu.

Ukiorpassuarni allaffimmiut inatsisitigut illersungaapput, taamaattumik piffissaalluinnarpoq aamma nunatsinni inuussutissarsiorinitsinni pingaarnert ilaat, aamma illersungaappata, tassalu imarsiortut. Naleqqamiillu isumaqarpugut, nunatsinni imarsiornermi nunanut tamalaanut appakaakkiartornitsinni nunarput pitsaasup tungaanut aallariartoq. Tullinguutissaarlu aamma akisussaaffiup tingunissaanut nammineq suliaqarluta aallartinnissarput – minnerunngittumillu Naalagaaffinngornissatsinnut isumaqatigiilluta aaliangernissarput, kingornalu inuiaat Kalaallit taasitinneqarnissarput angussallutigu.

Inatsit Februar 2027- mi atuutilerpat imarsiortut pisinnaatitaaffiisa ilai:

- Atorfininnermi isumaqatigiissut atsiungassaaq
- Nakorsiarinnaaneq aammalu napparsimalermermi aningaasarsiaqarsinnaaneq
- Angerlarsinnaanermut qulakkeerut
- Qasuersaarnissamut piumasaqaat
- Umiarsuut suliffigisap qularnaatsuunissaa
- Naartunermermi, erninermermi, napparsimalermermi, ajutoornermi ajunngitsorsiasat

Imarsiortut ataqquineqarnerulissapput, suliaq pikkunartoq, artornartoq, imaannarsuarmi, taartumi, silarluttumi suliffiusinnaasoq – piffissanngorpoq pisortaniit atungassarititassinnik aaqqiineq.

Naleqqamiit siunnersuut tamakkiisumik taperserparput, suliarli maanna unissanngilaq – Nalunaarutimmi amerlasuupilussuit Kalaallit Nunaanut nalimmassarlugillu aamma atuutilernejartussaapput. Tassanilu Naalakkersuisut sulilluarnissaannik kissaappagut – eqqaamallugulu, uatsinnut aallaaviginissarput, Kalaallit imarsiortut illersussallugit, nunatsinnullu tulluarsaalluarnissaaq – Naalakkersuisunut kaammattuut.

Naleraq sinnerlugu oqaaseqartutut uumunnga inatsimmut suliaqarsimasut, Naalakkersuisorlu aallartisaasimasoo qujaffingerusuppagut, sulilluarnissaannillu kissaallugit. Akisussaaffillu suli tigunikuunngisarput pineqarmat, inatsisinut ataatsimiisitaliamut ingerlateqqipparput.